

Upozornění: Uživatel bere na sebe odpovědnost za nakládání s tímto článkem dle autorského zákona a trestněprávních předpisů. Uživatel je oprávněn tuto knihu užít pouze pro osobní potřebu. Není oprávněn ji rozmnožovat, rozšiřovat, upravovat, sdělovat veřejnosti, a jakýmkoliv způsobem zpřístupňovat třetím osobám.

- [Důchodové pojištění](#)

Zvýšení důchodů a příplatků k důchodu v roce 2023

21. 10. 2022

[JUDr. Jan Příb](#)

Na základě [zákona o důchodovém pojištění](#) se pro každý kalendářní rok mění základní parametry pro výpočet důchodů a dále se zvyšují od 1. ledna kalendářního roku vyplácené důchody a příplatky k důchodu. Tyto nové základní parametry a zvýšení důchodů a příplatků k důchodu stanoví vláda svým nařízením do 30. září předchozího kalendářního roku.

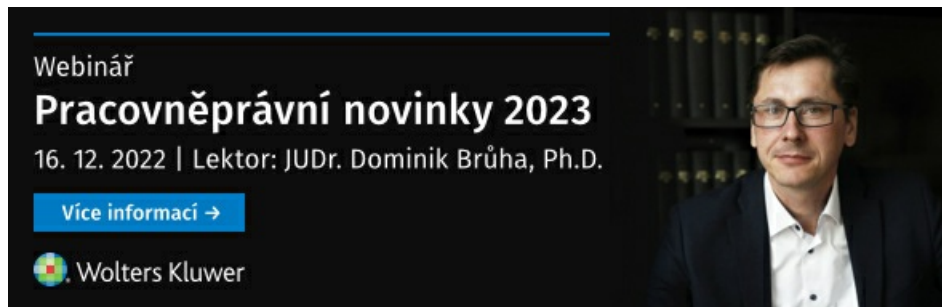
Právní úprava zvýšení důchodů v roce 2023

Pro rok 2023 stanovilo nové parametry důchodového pojištění a zvýšení vyplácených důchodů **nařízením vlády č. [290/2022 Sb.](#)**, o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2021, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2021, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2023 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2023 a o zvýšení důchodů v roce 2023. Zvýšení příplatků k důchodu stanovilo **nařízením vlády č. [291/2022 Sb.](#)**, o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2023.

Základní výměry a procentní výměry vyplácených důchodů se zvyšují od 1. ledna kalendářního roku, ve kterém dochází ke zvýšení. Důchody se tedy (od roku 2022) nezvyšují

od splátky důchodu splatné v lednu, nýbrž jednotně od 1. ledna, tj. na základě nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) se zvyšují **od 1. ledna 2023**.

Starobní důchody se dále od roku 2023 zvyšují ještě za vychované děti, a to na základě ustanovení [§ 34a zákona o důchodovém pojištění](#), které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023.

Zvýšení vyplácených důchodů

Pravidla pro zvýšení vyplácených důchodů stanoví [§ 67 zákona o důchodovém pojištění](#).

Důchody se zvyšují bez žádosti a o zvýšení důchodu obdrží jeho poživatel písemné oznámení (poživatel důchodu však může do 60 dnů po splátce zvýšeného důchodu podat plátcí důchodu písemnou žádost o vydání rozhodnutí o zvýšení důchodu a proti tomuto rozhodnutí pak může podat ve standardním režimu opravné prostředky, tj. nejprve námitky).

Podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) se zvyšují starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí důchody **přiznané před 1. lednem 2023** tak, že

- **základní výměra** důchodu se zvyšuje o **140 Kč** měsíčně (základní výměra u vyplácených důchodů tak činí 4 040 Kč),
- **procentní výměra** důchodu se zvyšuje o **5,1 %** procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Důchody se zvyšují **od 1. ledna 2023**. Od splátky důchodu splatné v lednu 2023 budou důchody vypláceny po zvýšení podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) a v této částce budou vypláceny v dalších měsících. V lednu 2023 obdrží důchodci, kterým důchod vyplácí **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)**, ještě **doplatek zvýšení** za dobu od 1. ledna

2023 do dne předcházejícího pravidelné splátky důchodu v lednu 2023. Tento doplatek však neobdrží důchodci, jimž důchod vyplácejí orgány sociálního zabezpečení příslušné pro příslušníky ozbrojených sil, tj. MO, MV a MSp. Důvodem tohoto rozdílného postupu je různá úprava lhůt pro výplatu důchodu. ČSSZ vyplácí podle [§ 116 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení](#) důchody dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem důchodu, zatímco důchody příslušníků ozbrojených sil se podle [§ 117 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení](#) vyplácejí ve stanoveném výplatním termínu na běžný kalendářní měsíc.

Výše uvedeného doplatku tedy bude záviset na dni splatnosti důchodu (splatnost důchodů vyplácených ČSSZ je v sudé dny v období od 2. do 24.). Například vyplácí-li se důchod 22. dne v měsíci, obdrží důchodce v lednu ještě doplatek za dobu od 1. do 21. ledna, vyplácí-li se důchod 8. dne v měsíci, obdrží důchodce ještě doplatek jen za dobu od 1. do 7. ledna. Výše doplatku tedy závisí na částce celkového měsíčního zvýšení stanoveného podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) a na počtu kalendářních dnů v období od 1. ledna do dne předcházejícího dni splátky důchodu v lednu. Tento doplatek náleží jen v lednu, tj. v únoru obdrží důchodce důchod již bez tohoto doplatku, tedy fakticky v nižší výši, než byla výplata v lednu.

**PŘÍKLAD Č.
1:**

Pracujícímú požívajícímu starobního důchodu ve výši 21 358 Kč (z toho základní výměra činí 3 900 Kč a procentní výměra činí 17 458 Kč) bude starobní důchod zvýšen tak, že základní výměra starobního důchodu se zvýší o 140 Kč na 4 040 Kč a procentní výměra starobního důchodu se zvýší o 5,1 % (tj. o 891 Kč; zaokrouhuje se vždy na celé koruny směrem nahoru). Po zvýšení bude základní výměra činit 4 040 Kč a procentní výměra bude činit 18 349 Kč. Celkem bude tedy po zvýšení náležet starobní důchod ve výši 22 389 Kč. Tento důchodce, pokud mu důchod vyplácí ČSSZ, obdrží ještě v lednu 2023 doplatek stanovený v závislosti na datu splátky důchodu, tj. poměrnou část měsíčního zvýšení 891 Kč vypočtenou za období od 1. ledna do dne předcházejícího splátky důchodu splatné v lednu 2023.

Volba odchodu do starobního důchodu

Vzhledem ke zvýšení důchodů podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) a vzhledem ke **dvěma mimořádným zvýšením důchodů v roce 2022** bude třeba volit optimální datum přiznání starobního důchodu, pokud se pojištěnec rozhoduje, zda odejít do starobního důchodu ještě v roce 2022, nebo až v roce 2023.

Podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#), o druhém zvýšení důchodů v roce 2022, se zvyšují procentní výměry důchodů o **8,2 %** procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož je důchod přiznán. Podle nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#), o třetím zvýšení důchodů v roce 2022, se zvyšují procentní výměry důchodů o **5,2 %** procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož je důchod přiznán, a to po zvýšení podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#)

Podstatný vliv na toto rozhodování budou mít právě tyto dvě mimořádné valorizace důchodů v roce 2022, neboť náleží nejen k důchodům přiznaným před účinností příslušného nařízení vlády, ale též k důchodům přiznaným ode dne účinnosti příslušného nařízení vlády do 31. prosince 2022. Bude proto mnohdy výhodnější volit odchod do starobního důchodu tak, aby den, od něhož se tento důchod přizná, spadal ještě do roku 2022.

Při tomto rozhodování o výběru vhodného dne přiznání starobního důchodu je třeba vzít v úvahu tyto skutečnosti:

- rozhodné období pro zjištění výdělků při přiznání důchodu v roce 2022 zahrnuje období 1986 až 2021 (to platí i v případě, bude-li starobní důchod přiznán od 31. prosince 2022), zatímco při přiznání důchodu v roce 2023 rozhodné období zahrnuje období 1986 až 2022 (bude tedy záležet i na výši výdělků v roce 2022, neboť nízké výdělyky v tomto roce mohou snížit osobní vyměřovací základ);
- při přiznání důchodu v roce 2022 se použijí redukční hranice platné v roce 2022, zatímco při přiznání důchodu v roce 2023 se použijí vyšší redukční hranice platné v roce 2023;
- při přiznání důchodu v roce 2022 se použijí nižší koeficienty nárůstu všeobecného

vyměřovacího základu, jimiž se násobí výdělky (úhrn výdělků) dosažené v jednotlivých kalendářních letech rozhodného období, než jsou koeficienty použité při přiznání důchodu v roce 2023;

→ **vliv valorizací**; při přiznání důchodu v roce 2022 (tj. den, od něhož se má důchod přiznat, spadá do roku 2022) se tento důchod zvýší ode dne přiznání v roce 2022 podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#) a nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#) a od 1. ledna 2023 podle nařízení vlády č. [290/2021 Sb.](#), zatímco důchod přiznaný v roce 2023 (tj. den, od něhož se má důchod přiznat, spadá do roku 2023) se podle těchto nařízení vlády nezvýší.

Na výši důchodu působí uvedené skutečnosti současně, přičemž některá skutečnost se může ve výši důchodu přiznaného v konkrétním roce projevit pozitivně a jiná zase negativně. Odpověď na otázku, **co je pro pojištěnce výhodnější**, tj. zda má žádat o přiznání starobního důchodu ode dne, který spadá do roku 2023, nebo ode dne, který spadá ještě do roku 2022, spočívá jen v matematickém propočtu a porovnání obou variant (k tomuto propočtu lze využít tzv. důchodovou kalkulačku na webových stránkách ČSSZ).

Při tomto rozhodování je třeba vzít v úvahu i **možnost přiznat tzv. předčasný starobní důchod** podle [§ 31 zákona o důchodovém pojištění](#), tj. před dosažením důchodového věku. Tento důchod se sice snižuje za dobu ode dne přiznání do dosažení důchodového věku za každých i započatých 90 kalendářních dnů (o 0,9 % výpočtového základu za období prvních 360 kalendářních dnů, o 1,2 % výpočtového základu za období od 361. kalendářního dne do 720. kalendářního dne a o 1,5 % výpočtového základu za období od 721. kalendářního dne), avšak v případě přiznání v roce 2022 bude zvýšen podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#), nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#) a nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) Tato zvýšení tak výrazně ovlivní výslednou výši starobního důchodu, takže často bude výhodnější požádat o přiznání předčasného starobního důchodu ještě v roce 2022 než požádat o přiznání řádného starobního důchodu při dosažení důchodového věku v roce 2023.

V úvahu je třeba vzít i to, že výše procentní výměry předčasného starobního důchodu se pojištěnci, který po přiznání předčasného starobního důchodu až do dosažení důchodového věku vykonává výdělečnou činnost bez pobírání tohoto důchodu, na žádost po skončení této výdělečné činnosti přepočte, a to tak, že se doba této výdělečné činnosti přičte k získané době důchodového pojištění a současně se o tuto dobu zkrátí doba, za kterou se snižovala

výše procentní výměry.

Předčasný starobní důchod lze přiznat, avšak tento důchod nemusí být hned vyplácen ode dne přiznání, když pojištěnec pokračuje ve výdělečné činnosti; pojištěnec může současně s žádostí o přiznání předčasného starobního důchodu požádat o odložení výplaty důchodu, neboť bude dále výdělečně činný. Pojištěnec též může ukončit výdělečnou činnost a začít pobírat předčasný starobní důchod a teprve pak znovu začít vykonávat výdělečnou činnost, která bude mít za důsledek výše uvedený přepočet.

Lze ještě upozornit na to, že důchod se zpětně doplácí až 5 let, s výjimkou předčasného starobního důchodu, neboť **předčasný starobní důchod lze přiznat nejdříve ode dne podání žádosti** o přiznání tohoto důchodu.

**PŘÍKLAD Č.
2:**

Pojištěnec dovrší důchodový věk 13. března 2023. Pravděpodobně bude pro tohoto pojištěnce výhodnější požádat o přiznání předčasného starobního důchodu od 31. prosince 2022 a pokračovat dále ve výdělečné činnosti a od 13. března 2023 požádat o uvolnění výplaty důchodu a o jeho přepočet za výdělečnou činnost konanou od 31. prosince 2022 do 12. března 2023. Například při stejných parametrech pro výpočet výše starobního důchodu (stejná doba pojištění a stejné výdělky za rozhodné období) by výše řádného starobního důchodu ke dni dovršení důchodového věku v roce 2023 činila 19 657 Kč a ke dni 31. prosince 2022 by výše předčasného starobního důchodu (po snížení o 0,9 % výpočtového základu za jedno započaté 90denní období) činila 18 918 Kč (vliv zde mají především výhodnější parametry pro výpočet důchodu v roce 2023). Tato výše předčasného starobního důchodu se však zvýší podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#) a nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#) na 20 995 Kč a podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#) od 1. ledna 2023 na 22 007 Kč, což je mnohem více, než by byl důchod vyměřený ke dni vzniku nároku na starobní důchod, tj. ke dni 13. března 2023. Pro tohoto pojištěnce bude tedy výhodnější požádat o přiznání předčasného starobního důchodu od 31. prosince 2022.

Pokud pojištěnec splnil podmínky pro vznik nároku na řádný starobní důchod, na který vzniká nárok dosažením důchodového věku, před rokem 2023, nemusí s žádostí o přiznání důchodu k 31. prosinci 2022 nebo k jinému datu v roce 2022 nijak spěchat, neboť důchod se přizná zpětně od zvoleného dne.

PŘÍKLAD Č. 3:

Pojištěnec dosáhl důchodového věku 25. listopadu 2022 a chce ještě dále pracovat do 30. června 2023. O důchod může požádat kdykoliv a jako datum, od kterého chce důchod přiznat, uvede 25. listopad 2022. Pokud tento pojištěnec požádá o přiznání důchodu například v červnu 2023, důchod bude přiznán k 25. listopadu 2022 a od tohoto dne bude zvýšen podle nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#) a nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#) a od 1. ledna 2023 bude zvýšen podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#), což bude pravděpodobně výhodnější než požádat o přiznání důchodu ode dne spadajícího do roku 2023.

Je-li důchod upraven pro souběh s jiným důchodem nebo se vyplácí ve výši poloviny anebo se nevyplácí pro souběh s výdělečnou činností, upraví se při změně výše vypláceného důchodu, která souvisí s důvody úpravy důchodu, nebo při obnovení výplaty důchodu zvýšení procentní výměry důchodu podle nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#), a to podle té výše procentní výměry důchodu, která náleží ode dne této změny nebo obnovení výplaty důchodu.

Zvýšení za vychované děti

Dnem 1. ledna 2023 nabývá účinnosti úprava o zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované děti. Tato úprava se týká jak starobních důchodů nově přiznávaných ode dne, který spadá do období po roce 2022, tak důchodů již přiznaných ode dne, který spadá do období před rokem 2023. Toto zvýšení za vychované děti náleží jak k řádnému starobnímu důchodu, tak k předčasnému starobnímu důchodu.

Procentní výměra starobního důchodu se **na žádost** zvyšuje ode dne, od něhož se důchod **po roce 2022** přiznává, o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval. V

žádosti o přiznání starobního důchodu je pojištěnec podle § 83 odst. 4 zákona o organizaci a provádění sociálního pojištění povinen uvést, zda žádá o zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte; pokud pojištěnec výchovu dítěte v této žádosti neuvedl, nemůže již dodatečně požádat o toto zvýšení. Výchova dítěte se posuzuje obdobně jako pro účely stanovení důchodového věku se zřetelem na vychované děti. Nárok na zvýšení procentní výměry starobního důchodu má pojištěnec, tedy jak žena, tak muž. Výchovu téhož dítěte však nelze současně započítat více osobám; vychovávalo-li dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě pečovala v největším rozsahu. Výchova dítěte se prokazuje formou čestného prohlášení při sepisování žádosti o důchod. V případě sporu o to, která osoba pečovala o dítě v největším rozsahu, je podle [zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení](#) založena pravomoc okresní správy sociálního zabezpečení tyto spory rozhodovat.

V případě, že starobní důchod již byl přiznán ode dne, který spadá do období **před rokem 2023**, zvyšuje se procentní výměra starobního důchodu za vychované děti podle přechodných ustanovení (čl. II) zákona č. [323/2021 Sb.](#), jímž bylo zvýšení za vychované děti zavedeno. Pokud byl důchodový věk stanoven se zohledněním vychovaných dětí, zvýší se starobní důchod bez žádosti; přitom se přihlíží k těm dětem, k nimž bylo přihlédnuto při stanovení důchodového věku. V ostatních případech se starobní důchod za výchovu dětí zvýší na základě žádosti, kterou je třeba podat nejpozději do 31. prosince 2024 (tyto žádosti lze přitom podávat již od 1. září 2022).

Částka 500 Kč za vychované dítě platí pro rok 2023. V [zákoně o důchodovém pojištění](#) je upraven mechanismus navyšování této částky, a to tak, že částka zvýšení za vychované dítě se zvyšuje vždy od 1. ledna kalendářního roku o tolik procent, o kolik se v rámci pravidelného lednového zvýšení důchodů zvyšuje procentní výměra průměrného starobního důchodu, který byl vzat v úvahu pro účely stanovení zvýšení procentní částky důchodu. Pro rok 2024 bude tedy platit jiná (vyšší) částka zvýšení za vychované dítě.

Zvýšení příplatků k důchodu

Vedle vyplácených důchodů se zvyšují na základě nařízení vlády č. [291/2022 Sb.](#), o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2023, i **příplatky k důchodu** náležející podle zvláštních předpisů osobám rehabilitovaným (tj. podle nařízení vlády č. [622/2004 Sb.](#)) a účastníkům odboje (tj. podle zákona č. [357/2005 Sb.](#)); tyto příplatky se zvyšují stejně, jako se zvyšují

procentní výměry vyplácených důchodů, tj. zvýší se o 5,1 %, a to také bez žádosti. Tyto příplatky se zvyšují rovněž od 1. ledna 2023, což znamená, že se bude stanovovat ještě doplatek zvýšení příplatků, a to obdobným způsobem, jako se stanoví doplatek zvýšení u důchodů.

Zdroje

zákon č. [155/1995 Sb.](#), o důchodovém pojištění

zákon č. [582/1991 Sb.](#), o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

nařízení vlády č. [622/2004 Sb.](#), o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální

zákon č. [357/2005 Sb.](#), o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů

nařízení vlády č. [35/2022 Sb.](#), o druhém zvýšení důchodů v roce 2022

nařízení vlády č. [136/2022 Sb.](#), o třetím zvýšení důchodů v roce 2022

nařízení vlády č. [290/2022 Sb.](#), o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2021, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2021, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2023 a

základní výměry důchodu stanovené pro rok 2023 a o zvýšení důchodů v roce 2023

nařízení vlády č. [291/2022 Sb.](#), o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2023

Klíčová slova

- [důchod](#)
- [procentní výše důchodu](#)
- [příplatky](#)
- [starobní důchod](#)
- [vyživované děti](#)

Související články

[Parametry sociálního pojištění pro rok 2022](#)

26. 11. 2021 [JUDr. Jan Přib, CSc.](#)

[Zvýšení důchodů a příplatků k důchodu v roce 2022](#)

22. 10. 2021 [JUDr. Jan Přib, CSc.](#)

[Odstupné, jeho vrácení a odvod pojistného](#)

26. 9. 2022

[JUDr. Petr Bukovjan](#)

[Ing. Antonín Daněk](#)

[JUDr. Jan Přib, CSc.](#)

- Zvýšení důchodů a příspěvků k důchodu v roce 2023
- Srážky ze mzdy úč. 1. 10. 2022
- Nařízení vlády č. 303/2022 Sb.: změna teploty na pracovišti
- Jaké povinnosti má zaměstnavatel vůči odborové organizaci

Práce a mzda 11/2022

Téma měsíce

[Zvýšení důchodů a příspěvků k důchodu v roce 2023](#) Otevřít číslo Archiv časopisu

Prozkoumejte téma

[Odchod do „předčasného“ starobního důchodu](#)

27. 9. 2019 — Aktualizace 8. 6. 2022

[Odchod do starobního důchodu](#)

27. 9. 2019 — Aktualizace 8. 6. 2022

[Doba pojištění \(příspěvková, povinná\)](#)

26. 9. 2019 — Aktualizace 8. 6. 2022

Související otázky

[Výpočet důchodu](#)

15. 7. 2022

[Souběh zaměstnání u jednoho zaměstnavatele](#)

15. 7. 2022

[Vyloučené doby pro ELDP](#)

13. 10. 2021

Získejte přístup k veškerému obsahu portálů na 14 dní ZDARMA

- Přístup k placeným článkům
- Týdeník Podtrženo, sečteno
- Časové řezy předpisů
- Přístup k Otázky a odpovědi

[Chci přístup ZDARMA](#)

Wolters Kluwer

© 2022 Wolters Kluwer ČR, a. s.,
U nákladového nádraží 10,
130 00 Praha 3

e-mail: pam@wolterskluwer.cz
tel.: +420 246 040 457
www.praceamzda.cz